

**Uchwała nr 283/1233/2018
Zarządu Powiatu Tarnogórskiego
z dnia 12 marca 2018 roku**

**w sprawie
przekazania pod obrady Rady Powiatu Tarnogórskiego projektu uchwały w sprawie przyjęcia
sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach
za rok 2017**

Na podstawie: art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.¹⁾)

**Zarząd Powiatu
uchwala:**

§ 1

Przekazuje się pod obrady Rady Powiatu Tarnogórskiego projekt uchwały w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2017 w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Staroście Tarnogórskiemu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
ZARZĄDU POWIATU**

Krystyna Kosmala

¹ Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w Dz.U. z 2018 r. poz.130.

Projekt

z dnia 12.03.2018r. zatwierdzony przez Zarząd Powiatu
Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich
Górach za rok 2017 r.**

Na podstawie Na podstawie: art. 12, pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym
(tekst jednolity: tekst jednolity: Dz.U z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm .)¹⁾ w związku z art. 112 ust.12 ustawy
z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.)²⁾

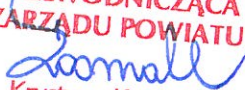
**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich
Górach za rok 2017 w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

**PRZEWODNICZĄCA
ZARZĄDU POWIATU**

Krystyna Kosmała

¹⁾ Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2018r. poz. 130,

²⁾ Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2015 r. poz. 1310, Dz. U. z 2017 r. poz. 38, poz. 1292,
poz. 1428 poz. 1985,

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tarnowskich Górach
za rok 2017**

Tarnowskie Góry, Marzec 2018

Spis treści

<i>I Opieka nad dzieckiem i rodziną</i>	1
1. <i>Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej</i>	1
1.1 <i>Rodzinna piecza zastępcza</i>	2
1.1.1 <i>Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych</i>	2
1.1.2 <i>Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych</i>	3
1.1.3 <i>Dobór rodziny zastępczej dla dziecka</i>	3
1.1.4 <i>Plan pomocy dziecku</i>	4
1.1.5 <i>Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej</i>	4
1.1.6 <i>Przysposobienie</i>	5
1.1.7 <i>Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych</i>	5
1.1.8 <i>Ocena rodzin zastępczych</i>	6
1.1.9 <i>Badania psychologiczne</i>	6
1.1.10 <i>Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka</i>	6
1.1.11 <i>Spotkania dzieci z rodzicami</i>	6
1.1.12 <i>Praca z rodziną</i>	7
1.1.13 <i>Przyznane świadczenia</i>	7
1.1.14 <i>Dodatki wychowawcze</i>	9
1.1.15 <i>Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę</i>	9
1.2 <i>Instytucjonalna piecza zastępcza</i>	12
2. <i>Porozumienia w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej</i>	12
2.1 <i>Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem</i>	12
2.2 <i>Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów</i>	14
2.3 <i>Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem</i>	15
3. <i>Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych</i>	17
4. <i>Oплата za pobyt dzieci w pieczy zastępczej</i>	18

5.	<i>Usamodzielnienia</i>	19
5.1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	20
5.2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	21
5.3	Pomoc na zagospodarowanie	21
5.4	Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej	21
5.5	Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych	21
6.	<i>Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej</i>	22
7.	<i>Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami</i>	23
8.	<i>Poradnictwo specjalistyczne</i>	25
8.1	Poradnictwo psychologiczne	25
8.2	Poradnictwo pedagogiczne	25
8.3	Poradnictwo socjalne	25
8.4	Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych	26
9.	<i>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</i>	26
9.1	Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	26
9.2	Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	27
9.3	Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	27
9.4	Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przepięststwu i Przemocy	27
10.	<i>Statystyki i sprawozdawczość</i>	28
10.1	Statystyka dotycząca rodzin zastępczych	28
10.2	Sprawozdawczość	29
11.	<i>Informacja publiczna</i>	31
12.	<i>Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2017 roku</i>	32
II	<i>Pomoc osobom niepełnosprawnym</i>	35
13.	<i>Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych</i>	35
13.1	Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	37
13.2	Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	40
13.3	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	40
13.4	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	43
13.5	Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”	45
13.6	Warsztaty Terapii Zajęciowej	48

14. Domy pomocy społecznej	49
14.1 Wnioski w sprawie umieszczenia w Domach Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego	49
14.2 Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej	51
14.3 Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego – koszt utrzymania, liczba mieszkańców	52
15. Środowiskowy dom samopomocy	52
 III Projekt „Wszyscy razem”	54
16. Projekt „Wszyscy razem”	54
16.1 Aktywna integracja realizowana przez PCPR	55
16.2 Aktywna integracja realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach	57
16.3 Aktywna integracja realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaletach	58
16.4 Aktywna integracja realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu	58
16.5 Aktywna integracja realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbrostawicach	59
16.6 Wysokość poniesionych wydatków	60
 IV Współpraca z organizacjami pozarządowymi	61
 V Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	62

Część I

Opieka nad dzieckiem i rodziną

1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców

Organizatorem pieczy zastępczej w Powiecie Tarnogórskim, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego nr 112/2011 z dnia 23.12.2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach. Zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w PCPR powołano zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie pieczy nałożone w/w ustawą. Zespół w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie z założeniami i celami wytyczonymi w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2015 - 2017” przyjętego uchwałą X/90/2015 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 25 sierpnia 2015 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2015 – 2017”. Zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze Powiatu Tarnogórskiego zostały objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do jego zadań należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,

- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę o pracę. Pod opieką koordynatorów w skali całego roku, znajdowało się 50 rodzin zastępczych, w których przebywało 69 dzieci. Pozostałe rodziny były objęte opieką innych pracowników merytorycznych (specjalistów pracy socjalnej, specjalistów pracy z rodziną, pedagoga, pracownika socjalnego), realizujących te same zadania.

1.1 Rodzinna piecza zastępcza

1.1.1 Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań podejmowało następujące formy aktywności:

- udzielanie informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- zamieszczanie na stronie internetowej PCPR informacji dot. rodzicielstwa zastępczego (www.pcpr.tarnogorski.pl),
- ogłaszano nabór kandydatów na rodziców zastępczych we współpracy z parafiami rzymskokatolickimi Powiatu Tarnogórskiego,
- informacje o stałym naborze kandydatów rozesłano do urzędów miejskich i powiatowych z prośbą o rozpowszechnienie wśród pracowników,
- zaproszono rodziny zastępcze do udziału w obchodach Dnia Dziecka organizowanego przez harcerzy i Radę Dzielnicy Śródmieście Centrum – podczas imprezy PCPR przygotował stanowisko informacyjne i rozpowszechniał ulotki dotyczące naboru kandydatów na rodziców zastępczych,
- udział w badaniach prowadzonych na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wybranych powiatach, dotyczących stopnia i procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej,
- udział w badaniach prowadzonych przez Fundację Dziecko i Rodzina w ramach projektu „Perspektywy Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Polsce, Republice Czeskiej, Słowacji i na Węgrzech”.

1.1.2 Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

W 2017 r. zostało zorganizowane szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych w którym udział wzięło 7 rodzin (13 osób). Szkolenie (12 sesji) prowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna opieka zastępcza”. Program szkoleniowy uwzględniał elementy prawa rodzinnego, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, wiedzę i umiejętności rozpoznawania sytuacji rodzinnej dziecka oraz jej oceny, doskonalenie umiejętności opiekuńczych, umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi oraz związanymi z kompensacją opóźnień rozwojowych dziecka, wiedzę o uzależnieniach, zagadnienia organizacji opieki nad dzieckiem i możliwości uzyskania wsparcia w wychowywaniu dzieci, zasady finansowania rodzin zastępczych, informacje o zadaniach, kompetencjach PCPR.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno-prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach szkolenia trenerzy przeprowadzili 14 konsultacji w miejscu zamieszkania kandydatów na rodziny zastępcze. Konsultacje miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kategorii kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci. Przeprowadzono także badania psychologiczno-pedagogiczne dla kandydatów, wydano 5 opinii psychologiczno-pedagogicznych potwierdzających posiadanie przez kandydatów odpowiednich predyspozycji osobowościowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ostatecznie w roku sprawozdawczym wydano 7 zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono również szkolenie dla zawodowych rodzin zastępczych, w których uczestniczyło 5 rodzin (10 osób) oraz szkolenie dla zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego dla 3 rodzin (6 osób).

Równoległe ze szkoleniem kandydackim przeprowadzono zajęcia dla biologicznych dzieci kandydatów na rodziców zastępczych. Celem programu dla dzieci było przygotowanie ich do zmian mających nadejść w rodzinie. W 2017 r. w szkoleniu wzięło udział 8 dzieci.

1.1.3 Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,

- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno-wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii właściwego PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 13 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach.

1.1.4 Plan pomocy dziecku

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m. in. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy oraz inni pracownicy merytoryczni przygotowali 34 plany pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej w 2017 r. Każdy plan dla dziecka stanowi integralną część pracy z rodziną zastępczą i ulega ewaluacji podczas posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. W celu jak najlepszej realizacji tego obowiązku pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w PCPR w Tarnowskich Górach wzięli udział w dwudniowym szkoleniu pt. „Opracowanie i realizacja planów pomocy dziecku” prowadzonym przez Fundację Dziecko i Rodzina.

1.1.5 Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Oceny dokonywano w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 382 ocen sytuacji dzieci, do sądu przekazano 353 sprawozdań dotyczących zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

1.1.6 Przysposobienie

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w ilości 9. W 2017 r. siedmioro dzieci z rodzin zastępczych zostało adoptowanych, w tym 6 dzieci zostało przysposobionych przez ich opiekunów zastępczych.

1.1.7 Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2017 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych, w tym zachowanie i wzmocnienie kompetencji, przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą zgodnie z potrzebami tych osób poprzez:

- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, z którego na indywidualnych konsultacjach skorzystało 25 rodzin zastępczych odbyło się łącznie 30 konsultacji,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym umożliwienie spotkań na terenie PCPR – łącznie odbyło się 120 spotkań. Nadmienić należy, że w porównaniu z ubiegłymi latami, na terenie tutejszego Centrum umawianych jest mniej spotkań, z uwagi na to, że rodziny zastępcze i biologiczne są ze sobą w stałym kontakcie i umawiają spotkania bez pośrednictwa PCPR,
- zorganizowanie specjalistycznego szkolenia, którego celem było podniesienie kompetencji rodziców zastępczych w zakresie pracy z dzieckiem z objawami uzależnienia (od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych) – „Wiem, umiem, chronię” – program profilaktyczny współfinansowany ze środków Województwa Śląskiego,
- dzięki wsparciu finansowemu ze środków Unii Europejskiej i realizacji projektu pn. „Teraz My” 57 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej zostało skierowanych do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, medycznej itp.,
- w okresie sprawozdawczym 50 rodzin zastępczych zostało objętych wsparciem dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,

- pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej ukończyli specjalistyczne szkolenie „Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach część podstawowa”,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego dla 15 rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka (udzielenie 18 porad).

1.1.8 Ocena rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych PRIDE Rodzinna opieka zastępcza. W roku 2017 dokonano 79 takich ocen.

1.1.9 Badania psychologiczne

Zgodnie z art. 76 ust. 4 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. W 2017 roku wydano 32 opinii w sprawie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawionych przez psychologa.

1.1.10 Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka

Zgodnie z art. 38 b w 2017 roku dyrektor PCPR w imieniu Zarządu Powiatu (uchwała nr 40/160/2015 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie: udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach) przeprowadził 37 kontroli w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Przy przeprowadzaniu postępowania kontrolnego Dyrektor PCPR korzystał z pomocy pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej. W żadnym z przypadków nie uznano pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka za niezasadny z uwagi na niewypełnianie funkcji lub niewłaściwe wypełnianie funkcji przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W dwóch przypadkach uznano pobyt dzieci za niezasadny z uwagi na możliwość sprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzica biologicznego oraz wspólne zamieszkiwanie, prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego przez rodzinę zastępczą i rodzica biologicznego.

1.1.11 Spotkania dzieci z rodzicami

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 33 dzieci umieszczo-

nych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 120 spotkania na terenie PCPR. Nadmienić należy, że w porównaniu z ubiegłymi latami, na terenie tutejszego Centrum umawianych jest mniej spotkań, z uwagi na to, że rodziny zastępcze i biologiczne są ze sobą w stałym kontakcie i umawiają spotkania bez pośrednictwa PCPR.

1.1.12 Praca z rodziną

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje jednostka organizacyjna gminy lub podmiot, któremu zostało zlecone to zadanie. W wyniku utrzymywania regularnych kontaktów dzieci z rodzicami, pracy zespołu ds. pieczy zastępczej w PCPR w Tarnowskich Górach oraz współpracy z ośrodkami pomocy społecznej w ramach Zespołów Celowych 17 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych.

1.1.13 Przyznane świadczenia

W 2017 r. wszczęto łącznie 38 postępowań i wydano 43 decyzje w tym w 5 sprawach wszczętych w 2016 r. w sprawie przyznania świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto wszczęto 10 postępowań i wydano 10 decyzji w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej. Rodzinom zastępczym, które przyjęły pod opiekę dzieci w 2017r. przyznano 2 decyzjami jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. W wszystkich przypadkach jednorazowa pomoc pokryta została w całości przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej. W 6 przypadkach odmówiono przyznania świadczenia ze względu na brak środków przeznaczonych na ten cel w budżecie PCPR. Wszystkie z 6 przypadków odmów dotyczą dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego. Spośród pozostałych świadczeń o które mogą starać się rodziny zastępcze wydano następujące decyzje:

- w sprawie przyznania środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku domu jednorodzinnego wszczęto 88 postępowań i wydano 93 decyzje (1 decyzja odmowna, 6 decyzji dotyczących roku 2016)
- w sprawie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka wydano 9 decyzji – świadczenia zostały w całości sfinansowane przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej.

Zestawienie wydatków w ramach poszczególnych typów świadczeń zawarto w tabeli 1.1.

Tab. 1.1: Środki wydatkowane na świadczenia dla rodzin zastępczych w 2017 r.

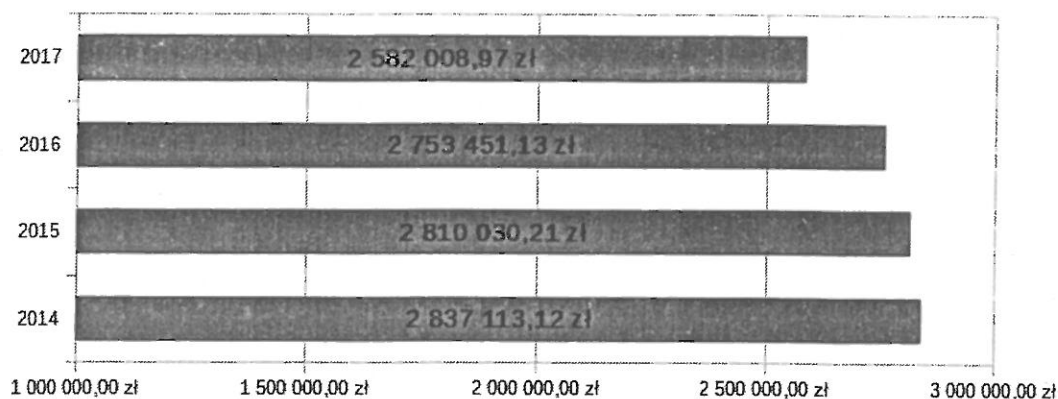
Nazwa udzielonego świadczenia	Liczba osób na które decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Koszt świadczeń
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (dot. również osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy i nadal pozostały w rodzinie zastępczej)	265	3 155	2 487 565,06 zł
Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	6	6	9 300,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	10	555	82 543,91 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	9	9	2 600,00 zł
Ogółem	290	3 725	2 582 008,97

Wątpliwości w zakresie zapisów w ustawie o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej konsultowano na bieżąco z radcą prawnym PCPR.

Ponadto:

- wszczęto 20 postępowań w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń,
- wydano 41 decyzji zmieniających.

Na Rys. 1.1 przedstawiono zestawienie wydatków ponoszonych na świadczenia dla rodzin zastępczych w latach 2014 – 2017.

Rys. 1.1: Zestawienie wydatków na świadczenia dla rodzin zastępczych w latach 2014 - 2017

1.1.14 Dodatki wychowawcze

W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Ustawa wprowadziła zmiany do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozszerzając katalog świadczeń należnych rodzinom zastępczym o dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach państwa w wychowaniu dzieci zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Dodatek ten przysługiwał rodzinom zastępczym począwszy od 01 kwietnia 2017 r. i był każdorazowo przyznawany na okres 12 miesięcy. W 2017 r. przyjęto 225 wniosków o przyznanie dodatków wychowawczych. Do 31 grudnia 2017 r. wydano 231 decyzji przyznających wspomniane dodatki (w tym 6 spraw z 2016 r.). Łącznie wypłacono 2384 dodatki w łącznej kwocie 1 156 446,65 zł. W ramach kosztów obsługi stanowiących 1% dotacji na dodatki wychowawcze wykorzystano kwotę 11 970,00 zł.

1.1.15 Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę

Obowiązująca od 1 stycznia 2012r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła w art. 191 ust. 9 na gminy obowiązek procentowego partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej. Do wydatków tych należą wszystkie świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinom zastępczym jak również wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka.

Gminy ponoszą wspomniane wydatki w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10%, w drugim roku w wysokości 30% a w trzecim i następnych latach w wysokości 50%. Powyższe przepisy dotyczą jednak wyłącznie dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012 r.

W stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. pochodzących z terenu Powiatu Tarnogórskiego każdorazowo ustalano gminę właściwą ze względu na miejsce jego zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy. Gminy po potwierdzeniu swojej właściwości w stosunku do danego dziecka ponosiły procentową część wydatków PCPR w drodze noty księgowej. Łącznie w ciągu roku 2017 gminy partycypowały w wydatkach PCPR w przypadku 128 dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w tym 91 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 37 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W 2017 r. wystawiono łącznie 150 faktur i not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na rodzinną pieczę zastępczą oraz 83 dokumenty sprzedaży w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na instytucjonalną pieczę zastępczą.

W Tab. 1.2 oraz Tab. 1.3 przedstawiono liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego wg. stanu na 31 grudnia 2017 r.

Tab. 1.2: Dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy powiatu tarnogórskiego w 2017 r. (stan na 31 grudnia 2017 r.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrosławice	Gmina Krupski Młyn	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec
10% – 1 rok	9	1	0	5	2	2	2	0
30% – 2 rok	19	1	0	0	0	0	1	1
50% – 3 rok i więcej	24	8	2	3	7	1	2	1
Suma	52	10	2	8	9	3	5	2

Tab. 1.3: Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy powiatu tarnogórskiego w 2017 r r. (stan na 31 grudnia 2017.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Zbrosławice	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Tworóg
10% – 1 rok	11	0	1	0
30% – 2 rok	3	1	1	1
50% – 3 rok i więcej	11	3	3	1
Suma	25	4	5	2

Łączną kwotę jaką Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2017 r. uzyskało z Gmin Powiatu Tarnogórskiego jako zwrot poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 809 053,38 zł. Zestawienie kwot wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesione w 2017 r. przez gminy przedstawiono w Tab. 1.4. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią obroty z gmin Powiatu Tarnogórskiego środki wg stanu księgowego na 31 grudnia 2017 r.

Tab. 1.4: Kwota wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesiona w 2017 r. przez gminy powiatu tarnogórskiego

Gmina	Kwota
Gmina Tarnowskie Góry	476 997,33
Gmina Radzionków	53 209,00 zł
Gmina Tworóg	28 892,50 zł
Gmina Miasteczko Śląskie	103 718,32 zł
Gmina Zbrostawice	103 421, 39 zł
Gmina Krupski Młyn	14 229,10 zł
Gmina Kalety	14 952,35 zł
Gmina Świerklaniec	13 633,39 zł
Razem:	809 053,38 zł

1.2 Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wyłącznie w przypadku dzieci powyżej 10 roku życia.

2. Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej

2.1 Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem

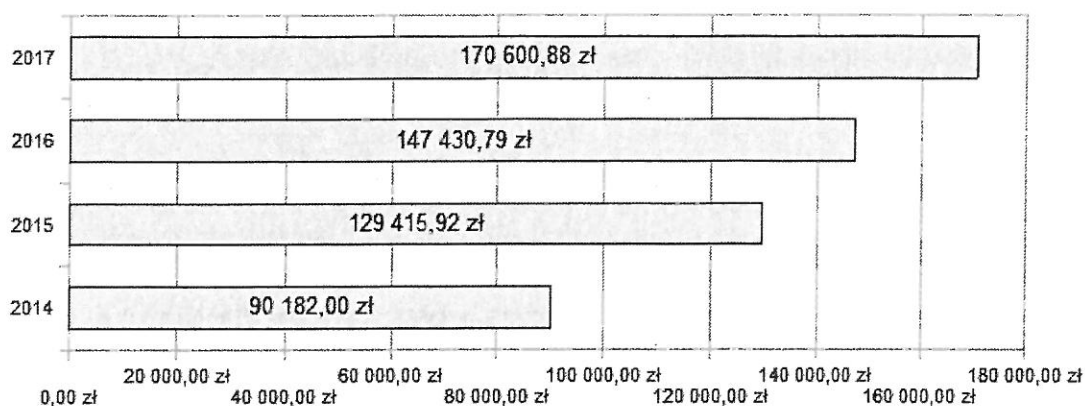
W 2017 r. kontynuowano realizację 13 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W ciągu roku zawarto jedno nowe porozumienie i jed-

no zakończono (Tab. 2.1). Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2017 r. łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 170 600,88 zł.

Tab. 2.1: Porozumienia dotyczące dzieci pochodzących z powiatu tarnogórskiego przebywających w rodzinach poza powiatem w 2017 r.

LP	Miejsce aktualnego pobytu dziecka	Kontynuacja porozumień zawartych przed 2017 r.	Porozumienia zawarte w 2017 r.	Porozumienia zakończone w 2017 r.
1	P. Będziński	3	-	1
2	M. Ruda Śląska	1	-	-
3	M. Tychy	1	-	-
4	P. Jędrzejowski	2	-	-
5	M. Bytom	2	-	-
6	P. Elbląski	2	-	-
7	P. Strzelecki	1	-	-
8	P. Gliwicki	-	1	-
9	M. Piekary Śląskie	1	-	-
Suma		13	1	1
		15		
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2017 r.		13		

Na Rys. 2.1 przedstawiono zestawienie wysokości kwot przekazywanych na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2014 – 2017.

Rys. 2.1: Zestawienie wysokości środków przekazywanych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnobrzegskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza Powiatem w latach 2014 - 2017

2.2 Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnobrzegskiego, pochodzące z innych powiatów

W 2017 r. kontynuowano realizację 61 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnobrzegskiego. Zakończono realizację 9 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 7 nowych porozumień.

W styczniu 2017 r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota która wpłynęła na rachunek bankowy Starostwa Powiatu Tarnobrzegskiego z tytułu zawartych porozumień wyniosła 782 910 96 zł.

Tab. 2.2: Porozumienia dotyczące dzieci spoza powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego w 2017 r.

LP	Miejsce pochodzenia dziecka	Kontynuacja porozumień zawartych przed 2017 r.	Porozumienia zawarte w 2017 r.	Porozumienia zakończone w 2017 r.
1	M. Piekary Śląskie	8	-	1
2	M. Ruda Śląska	2	-	-
3	M. Katowice	2	-	-
4	M. Zabrze	5	-	-
5	M. Bytom	16	1	3
6	M. Chorzów	7	-	1
7	P. Lubliniecki	2	-	-
8	M. Świętochłowice	3	1	1
9	M. Sosnowiec	4	-	-
10	P. Strzelecki	1	-	-
11	M. Gliwice	4	-	-
12	M. Mysłowice	1	-	-
13	P. Międzychodzki	2	-	2
14	P. Będziński	1	-	-
15	P. Wodzisławski	1	-	-
16	P. Poznański	1	-	-
17	M. Częstochowa	-	4	-
18	P. Myszkowski	1	-	1
19	P. Kłobucki	-	1	-
SUMA		61	7	9
		77		
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2017 r.		59		

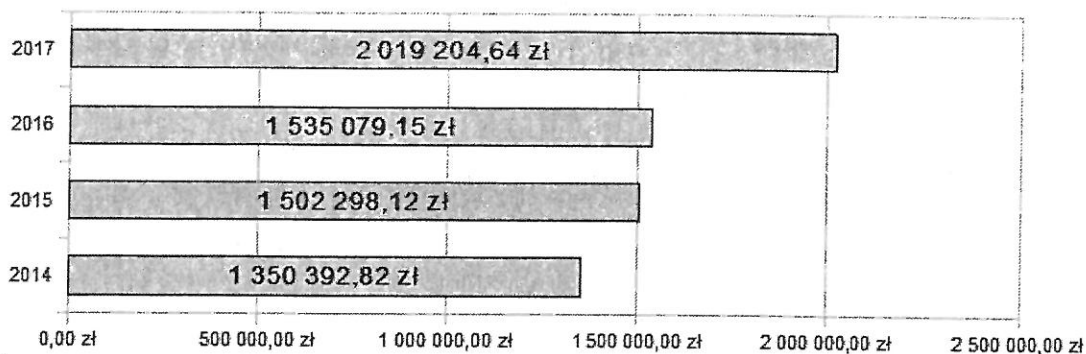
2.3 Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie biologicznej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 21 porozumień, natomiast kontynuowano re-

alizację 32 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2017 r. zakończono realizację 5 porozumień (Tab. 2.3). Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2017 r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 2 019 204,64 zł (Rys. 2.2).

Tab. 2.3: Porozumienia dotyczące dzieci pochodzących z powiatu tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów w 2017 r.

LP	Miejsce aktualnego pobytu dziecka	Realizacja porozumienia (na dzień 01 stycznia 2017r.)	Porozumienia zawarte w 2017r.	Porozumienia zakończone w 2017r.
1	P. Czarnkowsko-Trzcieński	1	-	-
2	P. Leżajski	1	-	-
3	P. Przeworski	1	-	-
4	M. Częstochowa	1	2	1
5	P. Pleszewski	2	-	-
6	P. Zamojski	2	-	1
7	P. Raciborski	4	1	-
8	P. Sieradzki	1	-	1
9	P. Strzyżowski	2	-	-
10	P. Konecki	1	-	-
11	P. Chełm	2	-	-
12	P. Janowski	1	-	-
13	P. Krasnostawski	2	3	-
14	P. Lubliniecki	1	1	-
15	P. Dąbrowski	2	-	-
16	M. Piekary Śląskie	1	-	-
17	P. Nowomiejski	1	-	-
18	P. Oleski	2	-	1
19	Woj. Śląskie	1	-	-
20	P. Będziński	2	1	1
21	P. Jasielski	1	-	-
22	P. Opatowski	-	9	-
23	M. Chorzów	-	-	-
24	M. Ruda Śląska	-	1	-
25	P. Wołomiński	-	3	-
Suma		32	21	5
		58		
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2017 r		48		

Rys. 2.2: Zestawienie kosztów związanych z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2014–2017

3. Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Str. 14 Po myśli art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2017.697) *Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.*

Realizując wskazany powyżej obowiązek, Dyrektor PCPR w 2017 r., wytoczył 21 pozwów o zasądzenie alimentów przeciwko rodzicom biologicznym 33 małoletnich dzieci. Dyrektor PCPR wystąpił z 4 wnioskami o egzekucje alimentów na rzecz małoletnich dzieci.

4. Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Przy ustalaniu opłaty brano pod uwagę zasady określone w Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXI/553/2014 z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z powyższym możliwe jest odstąpienie od ustalenia opłaty, ustalenie jej w częściowej lub pełnej wysokości.

Większość danych niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej rodzicom biologicznym zbierana jest na podstawie oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną. Do ustalenia miejsca zamieszkania rodziców występowano z wnioskiem o udostępnienie danych ze zbiorów ewidencji ludności, zwracano się z prośbą do Policji o udostępnienie danych o miejscu zamieszkania/pobytu rodzica lub do np. OPS, Urzędów Pracy, ZUS, Urzędów Skarbowych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Wydziału Udostępniania Informacji Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA, NFZ.

Łącznie w 2017 r. rozpoczęto 185 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 95 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w większości przypadków kończyły się odstąpieniem od ustalenia opłaty, w niewielu przypadkach ustalono w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wiele spraw pozostało w toku, były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanych z miejsca zamieszkania.

W 2017 r. na podstawie uchwały Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXI/553/2014 z dnia 06 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej umorzono należności pieniężne wraz z odsetkami w łącznej kwocie 197 305,20 zł.

W 2017 r. uzupełniano rejestry dłużników w 5 biurach t.j. ERIF BIG S.A., BIG INFOMONITOR, KIDT BIG S.A., KBIG S.A., KR D BIG S.A. przekazano informację gospodarczą o 25 dłużnikach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy. W 2017 r. jednostka w celu dochodzenia należności wystawiła 33 tytuły wykonawcze.

5. Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W 2017 r. proces usamodzielnienia rozpoczęło 7 osób z spokrewnionych, 5 osoby z niezawodowych, 1 z zawodowych, z rodzinnych domów dziecka 2.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia. Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym przeprowadzili 9 wywiadów środowiskowych dotyczących kontynuowania nauki, pomocy rzeczowej i na usamodzielnienie z osobami, które opuściły pieczę zastępczą lub inne placówki zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Tabela Tab. 5.1 i Tab. 5.2 przedstawiają wysokość udzielonej w 2017 r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Tab. 5.1: Pomoc udzielana osobom, które opuściły rodziny zastępcze w 2017 r.

LP	Rodzaj świadczenia	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	47	466	227 619,90 zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	6	6	18 150,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	6	6	10 941,00 zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0 zł
Ogółem:		59	478	256 710,90 zł

Tab. 5.2: Pomoc udzielana osobom, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą w 2017 r.

LP	Rodzaj świadczenia	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	17	148	72 879,99 zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	9 (wypłata świadczeń w częściach)	21 522,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	3	3	4 500,00 zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0 zł
Ogółem:		24	160	98 901,99 zł

5.1 Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 47 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę, spośród których w 2017r. 9 osób uzyskało uprawnienie do otrzymywania tego świadczenia.

W 2017r. 17 osób, usamodzielnionych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki. Uprawnienie do świadczenia w 2017r. uzyskały 3 osoby. We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była i wypłacana po potwierdzeniu kontynuowania nauki.

5.2 Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 4 osobom opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą przyznano pomoc na usamodzielnienie, z kolei spośród osób opuszczających rodziny zastępcze świadczenie to przyznano 6 osobom (jednej osobie odmówiono przyznania świadczenia ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego).

5.3 Pomoc na zagospodarowanie

Spółród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 6 otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. W jednym przypadku odmówiono przyznania świadczenia ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego. Z grona osób, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą 3 otrzymało w/w świadczenie. Usamodzielniani wychowankowie w zdecydowanej większości pomoc w formie rzeczowej przeznaczali na remont i wyposażenie mieszkania.

5.4 Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej

W 2017 r. w ramach integracji ze środowiskiem młodzież mająca trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej kontynuowała udział w Projekcie „Wszyscy Razem” współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Usamodzielnianym wychowankom na bieżąco udzielano informacji o prawach i uprawnieniach oraz aktualizowano ich sytuację życiową.

5.5 Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności zapewniono pomoc prawną. W tym zakresie udzielono porad prawnych dla 5 osób (8 porad).

6. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej

W ciągu trwania całego roku 2017 pracownicy PCPR uczestniczyli w wielu różnych formach doskonalenia zawodowego. Szkolenia i doskonalenie zawodowe w których uczestniczyli pracownicy PCPR wymieniono poniżej:

- Zamknięcie ksiąg rachunkowych za 2016 r. oraz sprawozdawczość roczna,
- Profilaktyka przemocy współczesności lokalnej,
- Wsparcie kobiet i rodzin „Za życiem” ,
- Nowelizacja kodeksu pracy po zmianach prawnych w praktyce,
- Różne oblicza miłości,
- Dofinansowanie ze środków PFRON robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- KPA po nowelizacji- praktyczne aspekty,
- Funkcjonowanie wewnętrznej kontroli w Administracji Samorządowej oraz metody pracy kontrolna, doskonalenie warsztatu kontrolerskiego,
- Perspektywa rodzinnej pieczy zastępczej w Polsce, Republice Czeskiej, Słowacji i na Węgrzech,
- Dialog motywujący jako metoda pracy z rodziną dysfunkcyjną,
- Realizacja zasady równości szans kobiet i mężczyzn w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej,
- Osoba zaburzona psychicznie, dotknięta uzależnieniem czy w kryzysie subsydialnym- rozpoznanie, interwencja, pomoc oraz kompetencje służb,
- Przegląd i charakterystyka technik i narzędzi aktywizacyjnych osób w procesie włączenia społecznego,
- Nowelizacja Kodeksu Postępowania Administracyjnego,

-
- Specjalistyczne warsztaty dla pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach z zakresu bezpieczeństwa informacji z uwzględnieniem Krajowych Ram Interoperacyjności,
 - Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – kurs podstawowy,
 - Naliczanie odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej oraz realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków pieczy,
 - Kurs języka migowego, poziom A1,
 - Opracowanie i realizacja planów pomocy dziecku.

7. Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym współpracowano z **Sądem Rodzinnym** w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców (8 dzieci),
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych,
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej,
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci,
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- udziału w sprawach sądowych (głównie dotyczących zasądzenia świadczeń alimentacyjnych),
- współpraca w zakresie regulowania kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi w pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym współpracowano z **Policją** poprzez:

- prowadzenie Punktu Pomocy Osobom Poszkodowanym w Wyniku Przepięstw i Przemocy – każdy poniedziałek w godz. 13.00 – 15.00,
- udział w przesłuchaniach nieletnich sprawców czynów karalnych,
- pracy w ramach metody Zespołów Celowych (24 zespołów – w wyniku których 23 dzieci uniknęło umieszczenia w pieczy zastępczej),
- pomocy psychologicznej dla małoletnich w czasie interwencji policji,
- prowadzenia naboru do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze **szkołami, przedszkolami i żłobkami** poprzez:

- konsultacje z pedagogami szkolnymi w sprawach dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej, w tym przekazywanie przez pedagogów opinii na temat szkolnego funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na bieżąco),
- pracy metodą Zespołów Celowych.

W okresie sprawozdawczym współpracowano z **ośrodkami pomocy społecznej Powiatu Tarnogórskiego** w zakresie:

- w ramach „Forum współpracy instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty i zdrowia na rzecz aktywnej integracji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym” realizowany był program współpracy w ramach Zespołów Celowych,
- udziału pracownika socjalnego w spotkaniu panelowym kandydatów na rodziców zastępczych,
- konsultacji z pracownikami socjalnymi lub asystentami rodziny w sprawach dotyczących ustalenia planu pomocy dziecku lub planu pracy z rodziną, dokonywania ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- umieszczania osób w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- kierowania osób do środowiskowego domu samopomocy,
- współpracy przy rekrutacji i realizacji projektów EFS,
- prowadzenia naboru do programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym współpracowano z **Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym dla Dzieci i Młodzieży w Zbrostawicach** w zakresie udziału w zespołach dokonujących oceny sytuacji dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców umieszczonych w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym dla Dzieci i Młodzieży przez sąd i zasadności pobytu dzieci w tej placówce. Wyznaczony przez Starostę Tarnogórskiego pracownik PCPR w Tarnowskich Górach wziął udział w 23 posiedzeniach zespołów, na których omówiono sytuację 61 dzieci.

8. Poradnictwo specjalistyczne

8.1 Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców Powiatu oraz rodzin zastępczych. W 2017 roku z poradnictwa skorzystało 10 rodzin (łącznie liczba osób w rodzinie to 37, z czego 23 to małoletnie dzieci). 5 spośród nich to rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu. Ze wszystkich odbiorców usług psychologicznych, 3 nigdy wcześniej nie korzystało z pomocy PCPR. W 2017 roku odbyło się 20 konsultacje. Sprawy z którymi strony zwracały się o poradę do psychologa, dotyczyły głównie problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy, konfliktów w rodzinie i małżeństwie oraz innych kryzysów i trudności.

8.2 Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych oraz rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz rodziców mających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi, z których korzystały rodziny na bieżąco. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku.

8.3 Poradnictwo socjalne

W okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano poradnictwa socjalnego. Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również rolę opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach gdy usamodzielniany wychowanek nie wskazał takiej osoby.

W okresie sprawozdawczym udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej,

ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

8.4 Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2017 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON,
- informacje o jednostkach samorządu terytorialnego funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych.

9. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

9.1 Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanym w Powiecie Tarnogórskim w latach 2017-2020. został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu z dnia 20 grudnia 2016 r. NR XXVII/242/2016. Celem nadrzędnym Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar przemocy. Cele operacyjne to: edukacja społeczna i promocja postaw oraz działań wolnych od przemocy; stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie; efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Monitoring i sprawozdawczość Programu jest dokonywana raz w roku przez analizę jakościową i ilościową realizacji poszczególnych zadań Programu, w oparciu o dane przekazane do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań.

9.2 Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Program został przyjęty Uchwałą nr XXXI/266/2017 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 3 marca 2017 roku w sprawie przyjęcia „Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2017-2020”. W 2017 roku przeprowadzono rekrutację uczestników wśród osób z rodzin, które zostały objęte działaniami zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty. Nawiązano współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kuratorami i policją. W 2017 r. zrealizowano jedną edycję programu w warunkach wolnościowych. Zajęcia indywidualne i grupowe odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Do działań korekcyjno-edukacyjnymi zakwalifikowano 13 osób spośród 17 zrekrutowanych. Programu ukończyło 3 uczestników. Dzięki temu, że grupa była mniej liczna obok treści wynikających z samego programu, tj. m.in.: zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, uświadomienie i zidentyfikowanie zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznawanie i kontrolowanie własnych emocji, kształtowanie umiejętności komunikacji opartej na szacunku i partnerstwie oraz budowanie poprawnych relacji w rodzinie, udało się wprowadzić wątki terapeutyczne, będące szansą na trwałe i głębsze zmiany.

9.3 Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W 2017 roku starszy specjalista pracy socjalnej PCPR, jako członek powołany w 2015 r., uczestniczył w pracach dwóch Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - w Tarnowskich Górach oraz w Gminie Ożarówice. Uczestniczono w cyklicznych spotkaniach Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, jak również w spotkaniu grup roboczych dotyczących wszczętej procedury „Niebieskiej Karty”. W roku sprawozdawczym pracownicy PCPR założyli 2 formularze „Niebieskiej Karty”.

9.4 Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przepięstw i Przemocy

W roku sprawozdawczym w każdy poniedziałek dyżur w ramach Punktu pełnił był przez psychologa, pracownika socjalnego i funkcjonariuszy policji z Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach, na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w godz. 13.00 – 15.00.

10. Statystyki i sprawozdawczość

10.1 Statystyka dotycząca rodzin zastępczych

Tabele 10.1 oraz 10.2 przedstawiają dane odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w 2017 roku.

Tab. 10.1: Liczba rodzin i umieszczonych w nich dzieci w ciągu roku 2017 r. (narastająco)

Typ rodziny zastępczej	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	65	40,62%	85	32,08%
Niezawodowa	78	48,77%	107	40,38%
Zawodowa	8	5,00%	29	10,94%
Zawodowa specjalistyczna	2	1,24%	4	1,51%
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	1,24%	18	6,79%
Rodzinny Dom Dziecka/ Wielodzietna	5	3,13%	22	8,30%
Ogółem	160	100,00%	265	100,00%

Tab. 10.2: Liczba rodzin i umieszczonych w nich dzieci według stanu na dzień 31.12.2017 r.

Typ rodziny zastępczej	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	56	40,00%	70	32,11%
Niezawodowa	67	47,86%	86	39,45%
Zawodowa	8	5,71%	31	14,22%
Zawodowa specjalistyczna	2	1,43%	4	1,83%
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	1,43%	8	3,67%
Rodzinny Dom Dziecka/ Wielodzietna	5	3,57%	19	8,72%
Ogółem	140	100,00%	218*	100,00%

* – liczba dzieci nie zawiera liczby dzieci spoza powiatu umieszczonych w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka, w przypadku, gdy umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej jest zawarta przez starostę innego powiatu niż Starosta Tarnogórski.

Łączna liczba rodzin zawodowych obejmuje również dwie rodziny zawodowe, jedną specjalistyczną i jeden rodzinny dom dziecka które pełnią swoją funkcję dla innych Powiatów. Wspomniane rodziny zawodowe otrzymują wynagrodzenie od Powiatu z którym zawarły umowę na pełnienie funkcji rodziny zawodowej. W okresie sprawozdawczym:

- 17 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 33 dzieci zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6 dzieci zmieniło rodzinę zastępczą,
- 9 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 7 zostało przekazane do adopcji,
- 7 zmieniło formę opieki z innych powodów.

10.2 Sprawozdawczość

- sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- sprawozdanie Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułu dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- sprawozdanie Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, kwartalne,
- rozliczenie dotacji udzielonej z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2017 w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej w dniu 20.09.2017 r.,

- rozliczenie środków dotacji celowej na pomoc finansową gminom województwa śląskiego na realizację zadania 3 pod nazwą Wzmocnienie wyspecjalizowanych placówek świadczących pomoc osobom i rodzinom doświadczającym problemów alkoholowych, w tym przemocy w ramach konkursu ofert dla gmin i powiatów województwa śląskiego pod nazwą Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w woj. śląskim w 2017 na podstawie umowy zawartej w dniu 06.11.2017 r.,
- rozliczenie dotacji otrzymanych z budżetu państwa w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017 r. wraz z informacjami opisowymi,
- sprawozdanie opisowe za rok 2017 w zakresie dochodów i wydatków,
- sprawozdanie z realizacji zadań nałożonych uchwałą Zarządu Powiatu w zakresie gospodarowania powierzonym mieniem,
- sprawozdanie finansowe wraz z załącznikami,
- sprawozdanie o stanie mienia komunalnego,
- sprawozdanie kwartalne Z-03 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- sprawozdanie roczne Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy,
- sprawozdanie roczne F-03 o stanie i ruchu środków trwałych,
- informacja INF-1 miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- informacja INF-2 roczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- sporządzanie deklaracji dla ZUS związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- sporządzanie deklaracji dla Urzędu Skarbowego związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- kwartalne sprawozdania MPiPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- roczne sprawozdania PS-02 rodzinnej pieczy zastępczej na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- ocenę zasobów pomocy społecznej (kwiecień),
- informacja o liczbie osób korzystających z usług wsparcia – środowiskowego domu samopomocy – dla osób z zaburzeniami psychicznymi (miesięcznie),

-
- MPiPS – 05 - sprawozdanie roczne o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie (styczeń),
 - sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
 - zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
 - sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy,
 - sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
 - informacje o domach pomocy społecznej (miesięcznie),
 - sprawozdanie z realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd,
 - sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego,
 - sprawozdanie z programu „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”,
 - sprawozdanie z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim”.

Do przygotowania większości ze sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej). Od 2007 r. sprawozdania z zakresu rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych wysyłane są również w formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Ponadto wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

11. Informacja publiczna

W 2017 r. łącznie wprowadzono 25 informacji biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl). W 2017 r. 21 razy aktualizowano utworzoną w 2009 r. stronę internetową PCPR (www.pcpr.tarnogorski.pl). Aktualizacje dotyczyły działalności jednostki oraz różnych źródeł zewnętrznego wsparcia dla rodzin zastępczych, osób niepełnosprawnych i osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy.

12. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2017 roku

PCPR wykonało dochody na poziomie 105,65% w stosunku do planu. Dochody otrzymane w 2017 r. Wyniosły 866 849,88 zł, w tym mieści się kwota:

- 808 595,49 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów m.in. są to odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- 20 323,87 zł z tytułu wpływów za opłaty rodziców biologicznych dotyczące pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 1 806,22 zł z tytułu wpływów za pozostałe odsetki od zaległych należności,
- 4 502,34 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów w kwocie tej mieszczą się odsetki od rachunków bankowych oraz wynagrodzenie należne płatnikowi od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego oraz z tytułu terminowanego opłacania podatku,
- 25 157,11 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środków z obsługi ewaluacji i promocji z programu "Aktywny samorząd",
- 5 947,65 zł z tytułu jaki uzyskano jako wpływy z rozliczeń /zwrotów z lat ubiegłych,
- 517,20 zł z tytułu wpływu zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności dot. zwrotu dodatku wychowawczego.

Należności naszej jednostki wyniosły w 2017 r. 1 137 724,69 zł z tego zrealizowano wpływy do budżetu w wysokości 76,19%. Należności pozostałe do zapłaty wynoszą 270 874,81 zł i są to głównie:

- odpłatności rodziców biologicznych z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, ta kategoria należności do zapłaty stanowi 84,50% zaległości ogółem,
- należności z tytułu not obciążeniowych wystawionych przez PCPR gminom i powiatom za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- odsetki od nieterminowego regulowania należności.

Tab. 12.1: Wykonanie wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach (cz. 1)

Lp	Przeznaczenie środków	Kwota [zł]	Uwagi
1.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2 118 106,63	
2.	Rodziny zastępcze	4 545 628,67	<p>w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 40 253,75 zł dotacja celowa na dofinansowanie do realizacji Resortowego Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017 - Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej; - 1 168 416,65 zł dotacja celowa z budżetu Państwa na wypłatę dodatków wychowawczych; - 777 169,15 zł to kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci spoza powiatu tarnogórskiego z kosztami wynagrodzeń rodzin zastępczych
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 547 114,85	<p>w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 25 157,11 zł stanowią środki na obsługę, promocję i ewaluację programu „Aktywny samorząd”; - 3 219, 36 zł stanowią środki z Krajowego Funduszu Szkoleniowego
4.	Realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	10 998,00	dotacja celowa z budżetu Państwa na realizację zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Tab. 12.2: Wykonanie wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach (cz. 2)

Lp	Przeznaczenie środków	Kwota [zł]	Uwagi
5.	Realizacja zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3 150,00	Dotacja celowa Województwa Śląskiego na pomoc finansową gminom Województwa Śląskiego na realizację zadania pod nazwą „Wzmocnienie wyspecjalizowanych placówek świadczących pomoc osobom i rodzinom doświadczającym problemów alkoholowych, w tym przemocy” w ramach konkursu ofert dla gmin i powiatów Województwa Śląskiego. Realizacja zadania pn. ”Wiem, umiem, chronię - profilaktyka uzależnień i przemocy”. Środki przeznaczone na wynagrodzenia specjalistów prowadzących zadanie.
6.	Projekt ”Wszyscy Razem”	1 195 963,09	projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
	Suma	9 420 961,24	
6.	Dofinansowanie PFRON	726 710,50	środki PFRON wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
7.	Dofinansowanie PFRON - „Aktywny Samorząd”	369 920,17	w tym kwota 25 157,11 zł stanowi środki na obsługę, promocję i ewaluację programu „Aktywny samorząd”
	Suma	1 096 630,67	
	RAZEM	10 517 591,91	

Część II

Pomoc osobom niepełnosprawnym

13. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2017 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z podziałem otrzymanych środków PFRON, przeznaczono kwotę 1 895 050 zł (Rys. 13.1).

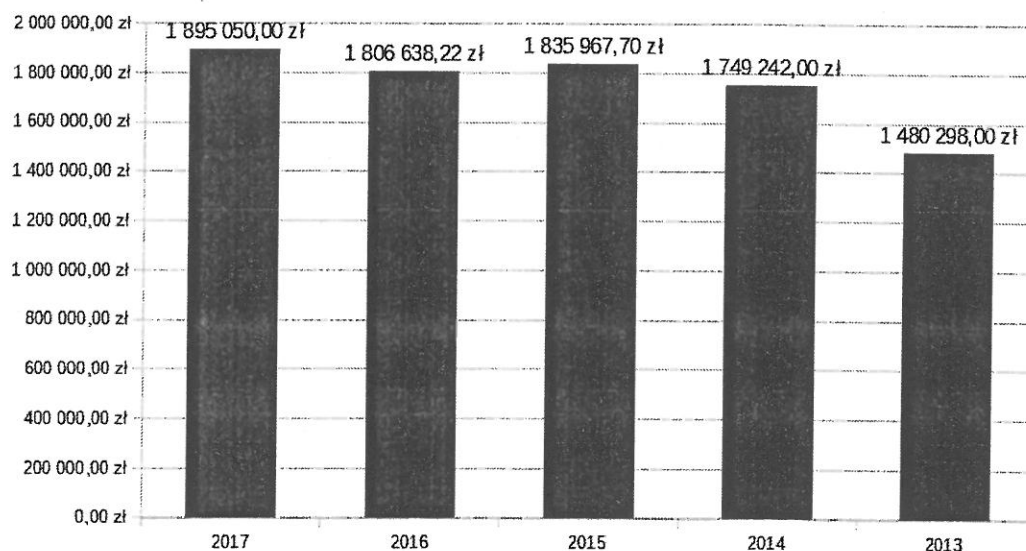
W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

2016 r. – 1 806 638,22 zł.

2015 r. – 1 835 967,70 zł,

2014 r. – 1 749 242,00 zł,

2013 r. – 1 480 298,00 zł,

Rys. 13.1: Zestawienie kwot przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w latach 2013-2017

Rada Powiatu w Tarnowskich Górach w drodze uchwały nr XXXIII/274/2017 z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dokonała podziału środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

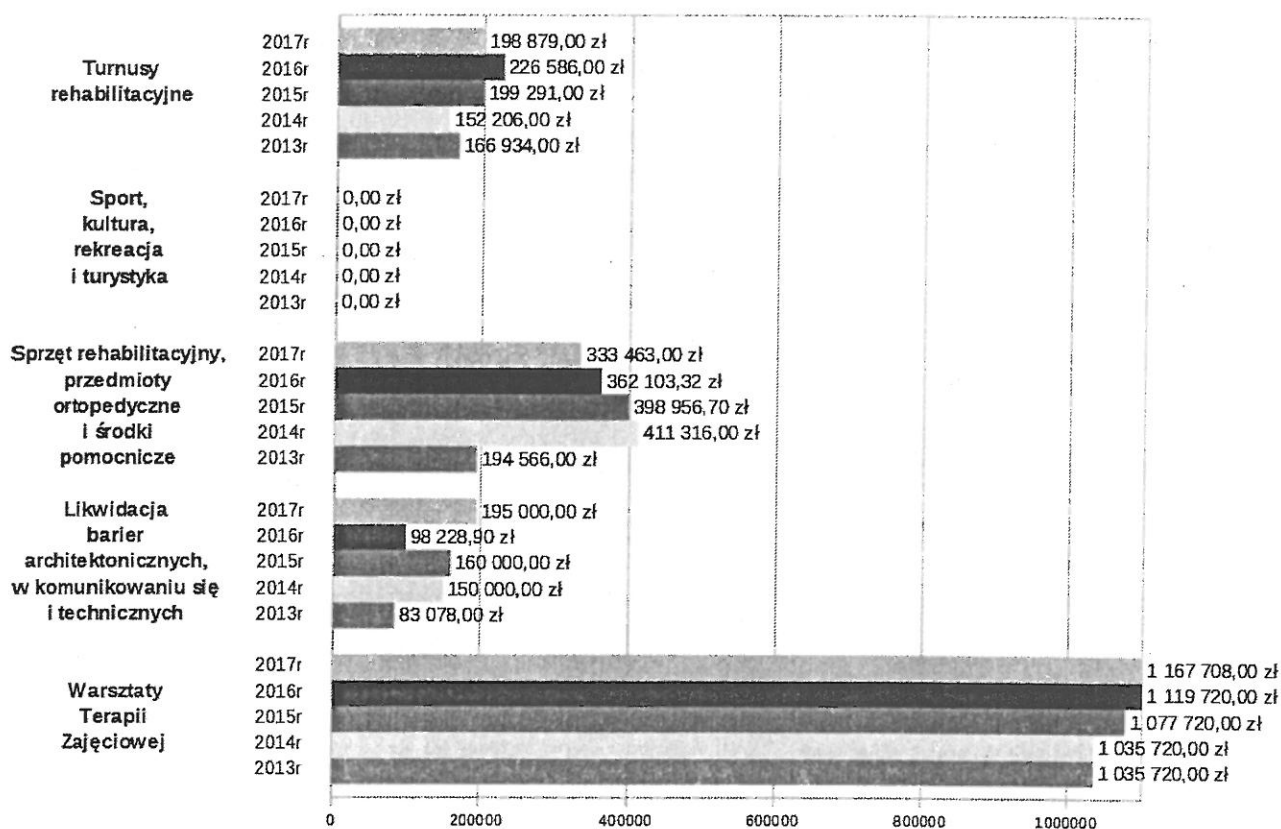
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 200 000,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 300 000,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przeznaczono 195 000,00 zł,
- dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika przeznaczono 5000 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 1 167 708,00 zł.

Korzystając z możliwości dokonania przesunięć środków finansowych, Rada Powiatu w Tarnowskich Górach, przyjęła w trakcie roku 2 uchwały w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/274/2017 z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Uchwały Rady Powiatu w Tarnowskich Górach nr XLI/325/2017 z dnia 26 września 2017 r. oraz nr XLIII/352/2017 z dnia 28 listopada 2017 r. zmieniły kwoty przeznaczone na realizację poszczególnych zadań.

Ostatecznie, na mocy ostatniej z w/w uchwał, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeznaczono następujące środki finansowe PFRON:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 198 879,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 333 463,00zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 195 000,00zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 1 167 708,00 zł.

Rys. 13.2: Zestawienie środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

13.1 Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2017 r. kwotę 198 879,00 zł (wydatkowano: 198 879,00 zł). Dla porównania:

w roku 2016 PCPR otrzymało kwotę 226 586,00 zł (wydatkowano: 226 586,00 zł),

w roku 2015 PCPR otrzymało kwotę 199 291,00 zł (wydatkowano: 199 291,00 zł),

w roku 2014 PCPR otrzymało 152 206,00 zł (wydatkowano: 152 206,00 zł),

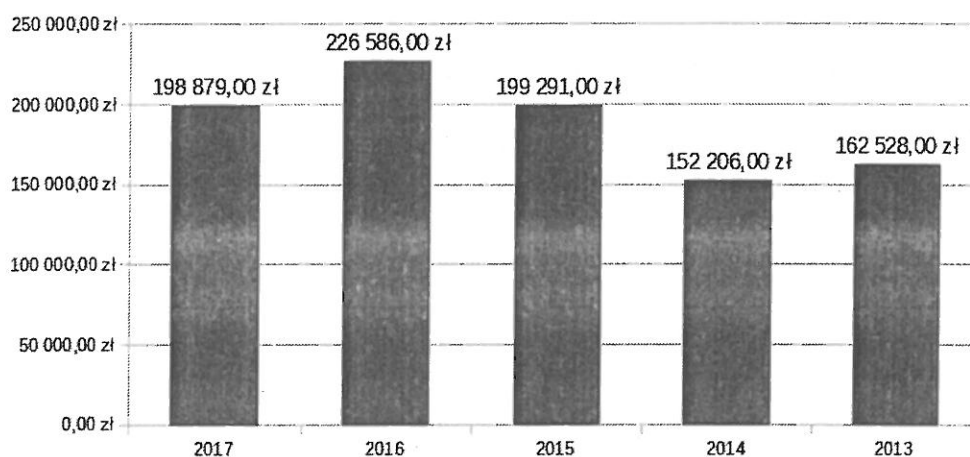
w roku 2013 PCPR otrzymało 166 934,00 zł (wydatkowano: 162 528,00 zł).

W roku 2017 złożono 353 wniosków (obejmujących 353 osób niepełnosprawnych i 183 opiekunów — łącznie 536 osób). Dofinansowaniem objęto 115 wnioskodawców (ponadto dofinansowanie przyznano dla 68 opiekunów – łącznie 183 osób). Na liczbę 183 osób objętych dofinansowaniem w roku 2017 r. składa się:

- 18 dzieci niepełnosprawnych i 18 opiekunów,
- 97 dorosłych niepełnosprawnych i 50 opiekunów.

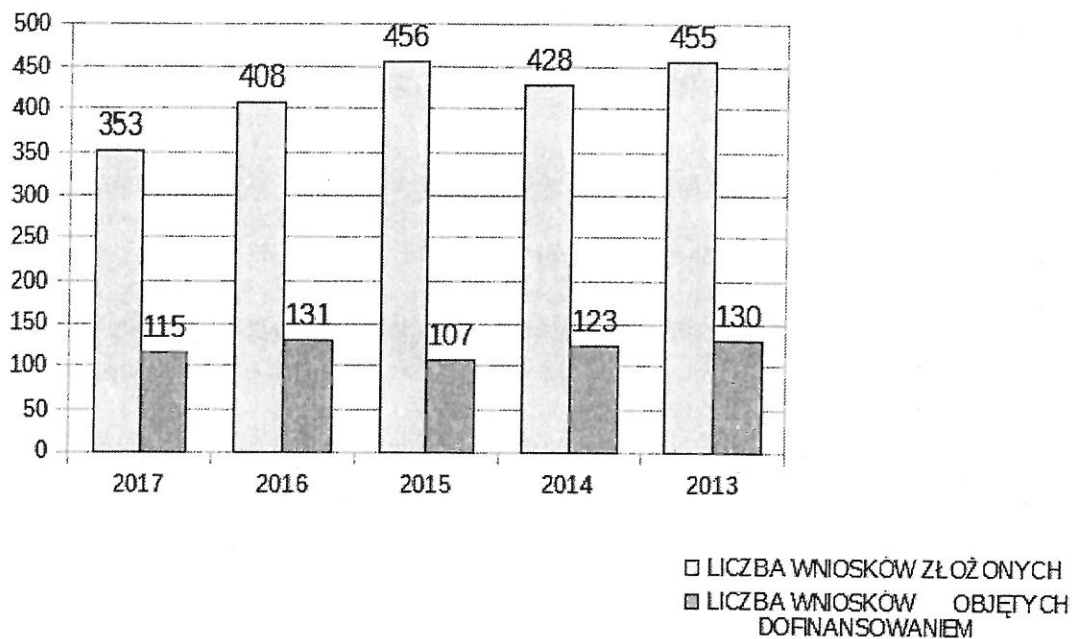
238 wnioskodawców nie otrzymało dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, z powodu braku środków finansowych na ten cel.

Na Rys. 13.3 przedstawiono zestawienie kwot wypłaconego dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2013 – 2017.

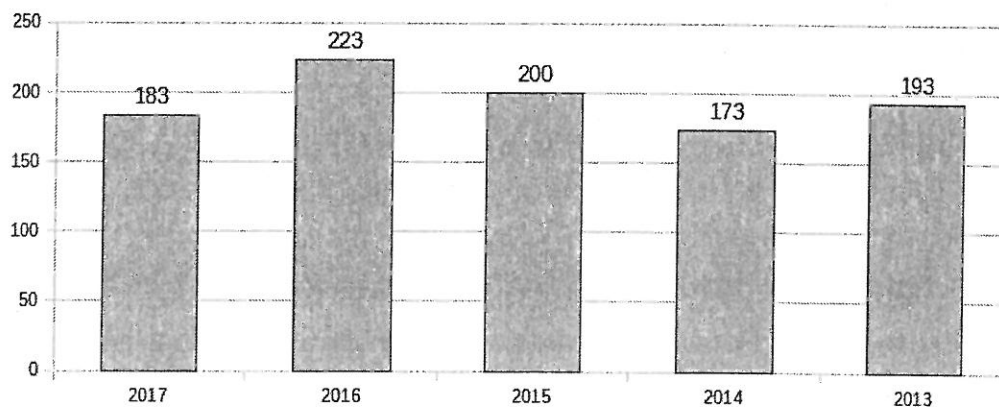
Rys. 13.3: Zestawienie kwot wypłaconego dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2013 – 2017

Na Rys. 13.4 przedstawiono liczbę złożonych wniosków w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w latach 2013 – 2017.

Rys. 13.4: Zestawienie liczby wnioskodawców pod kątem przyznanego dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w latach 2013 – 2017

Na Rys. 13.5 przedstawiono liczbę wnioskodawców wraz z opiekunami, którzy otrzymali dofinansowanie i uczestniczyli w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2013 – 2017.

Rys. 13.5: Zestawienie liczby wnioskodawców, wraz z opiekunami, którzy otrzymali dofinansowanie i uczestniczyli w turnusie rehabilitacyjnym w latach 2013 – 2017

13.2 Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych organizacje pozarządowe oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej składały w terminie do 30 listopada 2016 roku. Łącznie złożono 5 wniosków na kwotę 12 994,80 zł.

Z uwagi na znaczny niedobór środków finansowych PFRON w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, na zadania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w roku 2017 nie przeznaczono żadnych środków.

W roku 2017 złożono 5 wniosków na realizację zadań w ramach organizowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaplanowanych do realizacji w roku 2018.

13.3 Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2017 r. 333 463 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości. Dla porównania:

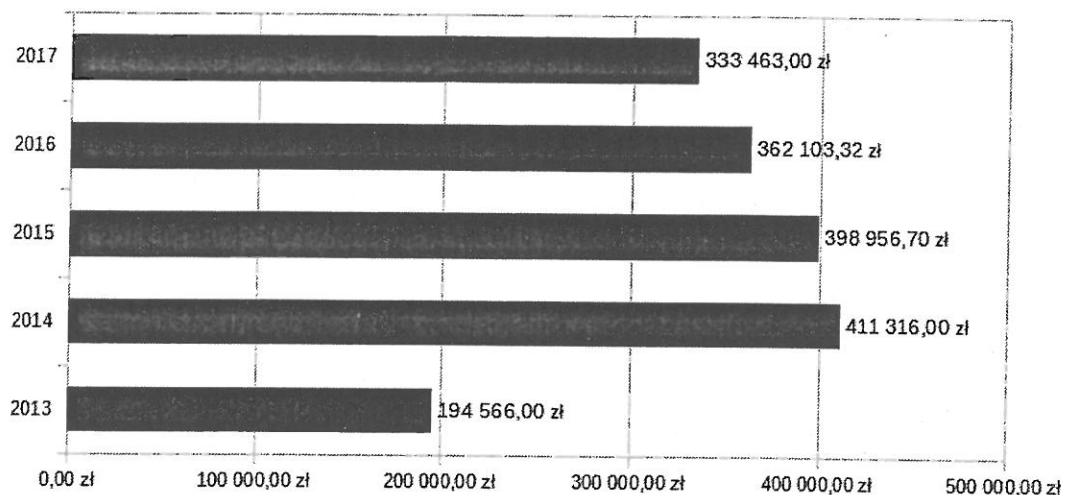
w roku 2016 PCPR otrzymało 362 103,32 zł (wydatkowano 362 103,32 zł),

w roku 2015 PCPR otrzymało 398 956,70 zł (wydatkowano 398 956,70 zł),

w roku 2014 PCPR otrzymało 411 316,00 zł (wydatkowano 411 316,00 zł),

w roku 2013 PCPR otrzymało 194 566,00 zł (wydatkowano 194 566,00 zł).

Na Rys. 13.6 przedstawiono kwoty wypłaconego dofinansowania w latach 2013 – 2017.

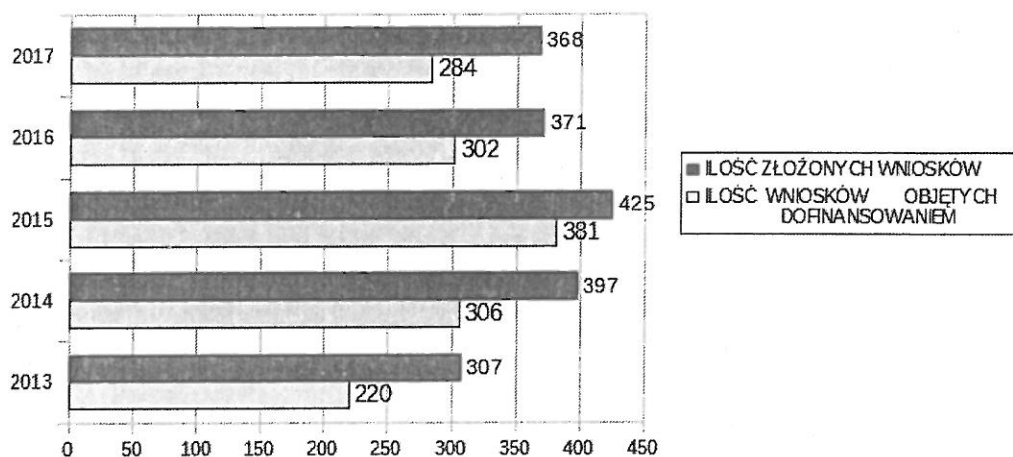

Rys. 13.6: Środki wydatkowane w ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2013 – 2017

W okresie sprawozdawczym złożono 368 wniosków, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 10,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 39,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 319.

Liczbę złożonych wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2013 – 2017 w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w tym okresie przedstawiono Rys. 13.7.

Rys. 13.7: Zestawienie liczby złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2013 – 2017

W 2017 r. dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 284 wnioskodawców na kwotę 333 463,00 zł, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 7 (8 264,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 36 (53 549,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 241 (271 650,00 zł).

W zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni elektrycznej, rotora do ćwiczeń, drabinki rehabilitacyjnej, materaca rehabilitacyjnego, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, systemów wspomagających słyszenie, aparatów do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwoślizgowych, poduszek przeciwoślizgowych, protez uda, protez podudzia, protez piersi, protezy przedramienia, protezy oka, pończoch kikutowych, ortez, pionizatorów, pieluchomajtek, cewników, worków do zbierania moczu, balkoników, fotelika, podpórki czterołożowej, szkieł okularowych, wózków inwalidzkich, gorsetów i rurki tracheotomijnej. 73 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania na powyższe zadanie ze względu na brak środków finansowych; 4 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, które upoważnia do ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze; 2 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na nie

uznanie danego urządzenia do sprzętu rehabilitacyjnego; 2 wnioskodawców zrezygnowało z ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, 2 wnioskodawców zmarło.

13.4 Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2017 kwotę 195 000,00 zł, która w ramach powyższego zadania została wykorzystana w wysokości 194 368,50 zł. Dla porównania:

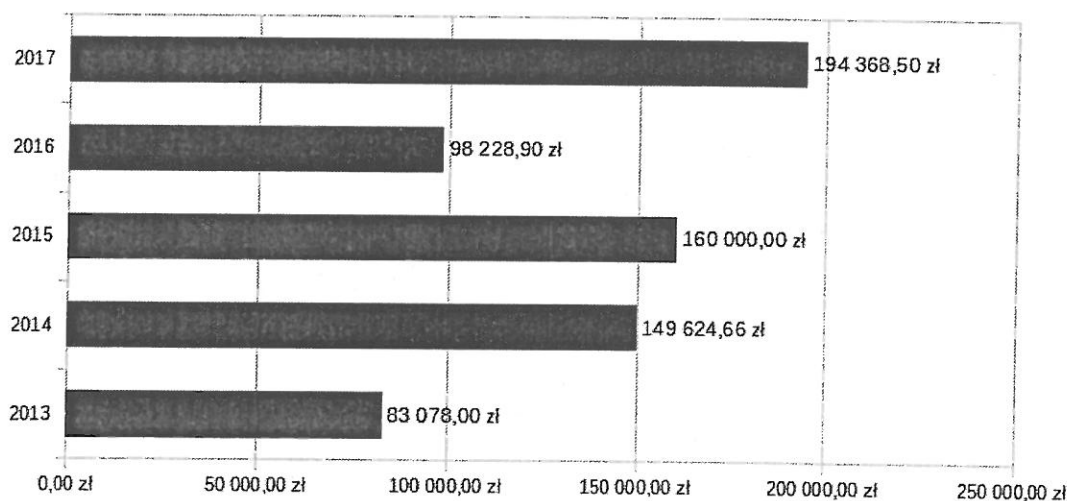
w roku 2016 PCPR otrzymało 98 228,90 zł (wydatkowano 98 228,90 zł),

w roku 2015 PCPR otrzymało 160 000,00 zł (wydatkowano 160 000,00 zł),

w roku 2014 PCPR otrzymało 150 000,00 zł (wydatkowano 149 624,66 zł),

w roku 2013 PCPR otrzymało 83 078,00 zł (wydatkowano 83 078,00 zł).

Na Rys. 13.8 przedstawiono środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2013 – 2017.

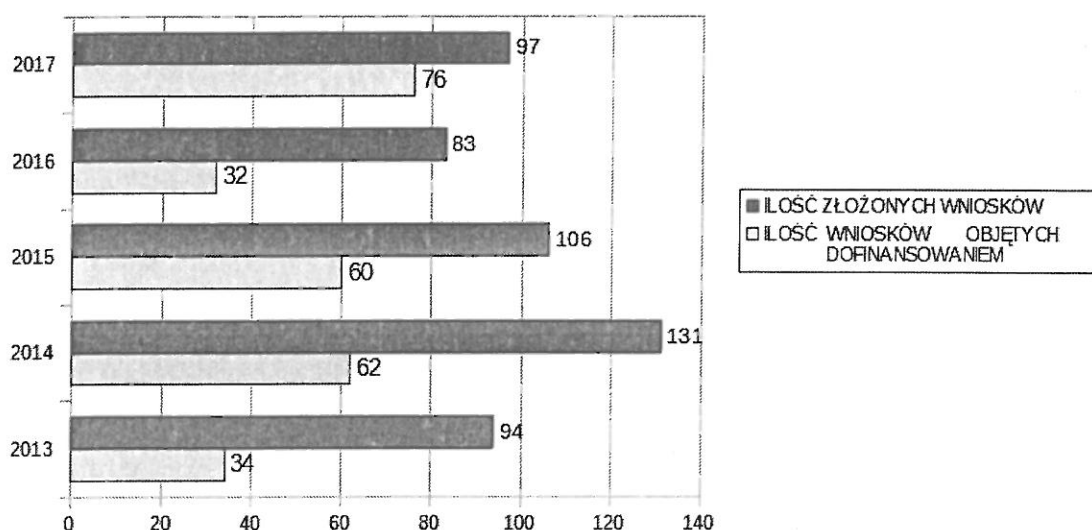
Rys. 13.8: Środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2013 – 2017

W 2017 roku zostało złożonych 97 wniosków (dla porównania w 2016r. – 83, 2015r. – 106, 2014r. – 131, w 2013r. – 94) na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych, w tym:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 27,

- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 43,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 27.

Na Rys. 13.9 przedstawiono zestawienie złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2013 – 2017.

Rys. 13.9: Zestawienie liczby wnioskodawców pod kątem przyznanego dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2013 – 2017

Przyznano dofinansowanie i podpisano umowy z 76 wnioskodawcami na łączną kwotę 194 368,50 zł.

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę 80 603,00 zł dla 19 wnioskodawców. Wykonane prace związane były m.in. przystosowaniem istniejących łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zamontowanie kabin prysznicowych, krzesełek prysznicowych, ubikacji dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, umywalek stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych, montaż uchwyty, zakupem i montażem platformy dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim oraz zakupem i montażem krzesła schodowego na szynie skrętnej.

Na likwidację barier technicznych wydano kwotę 82 797,50 zł dla 39 wnioskodawców. W ramach likwidacji tych barier dofinansowano zakup m.in.: łóżek rehabilitacyjnych, schodolazów, podnośników transportowo-kąpielowych, rowerów trójkołowych oraz bramofonu.

Dofinansowaniem do likwidacji barier w komunikowaniu objęto 18 osób niepełnosprawnych. Na ten cel została wydatkowana kwota 30 968,00 zł, która została przeznaczona na pokrycie wydatków związanych z zakupem sprzętu komputerowego, pro-

gramów specjalistycznych oraz urządzeń elektronicznych wraz z programem do komunikacji alternatywnej i wspomagającej (Tab. 13.1).

Tab. 13.1: Zestawienie liczby złożonych wniosków objętych dofinansowaniem oraz kwoty wypłacane w podziale na poszczególne bariery w 2017 r.

Bariery	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wypłacona kwota dofinansowania
architektoniczne	27	19	80 603,00 zł
techniczne	43	39	82 797,50 zł
w komunikowaniu się	27	18	30 968,00 zł
Suma	97	76	194 368,50 zł

Zasadność złożonych wniosków oceniały Zespoły Pełnomocników Starosty Powiatu Tarnogórskiego ds. rozpatrywania wniosków: na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2017 roku z ogólnej liczby 97 ubiegających się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się: 5 wnioskodawców zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 2 wnioskodawców zmarło, 12 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na nie uznanie danego urządzenia lub zakresu prac za likwidację barier oraz 2 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na brak środków finansowych na zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

13.5 Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Rok 2017 był szóstym rokiem realizacji na terenie Powiatu Tarnogórskiego pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu na mocy umowy podpisanej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób niepełnosprawnych i dotyczyły likwidacji barier ograniczających ich społeczne i zawodowe funkcjonowanie. Program obejmował moduły, obszary i zadania przedstawione w Tab. 13.2.

Tab. 13.2: Formy wsparcia pilotażowego programu "Aktywny samorząd"

Moduł I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową		Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	
Obszar B – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego oprogramowania	Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	
Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	
Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	

Na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało, w ramach I i II transzy, środki finansowe przedstawione w Tab. 13.3.

Tab. 13.3: Środki finansowe PFRON przekazane na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2017 roku

Wydatki	Limit środków PFRON
Bieżące (Obszar A Zadanie 2, Obszar B Zadanie 2, Obszar D, Moduł II)	213 761,88 zł
Inwestycyjne (Obszar A Zadanie 1, Obszar B Zadanie 1, Obszar C Zadanie 2 – 4)	126 352,24 zł
Koszty obsługi programu	17 005,71 zł
Koszty promocji programu	3 062,83 zł
Koszty ewaluacji programu	1 700,57 zł
Suma	361 883,23 zł

Osoby uprawnione do korzystania z dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” składały do dnia 10 października 2017 roku wnioski w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (z uwzględnieniem sytuacji w której Realizator programu może podjąć decyzję o przywróceniu Wnioskodawcy terminu złożenia wniosku). Łącznie wpłynęło 126 wniosków (w tym 4 wnioski obejmujące 2 rodzaje zadań w obszarze B).

Dofinansowaniem objęto 91 beneficjentów programu, których wnioski zostały zweryfikowane pozytywnie, tj.: 34 osoby legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym, 55 osób legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym oraz 2 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 r.ż.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” kwoty przedstawione w Tab. 13.4.

Tab. 13.4: Środki finansowe PFRON wydatkowane w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2017 roku w podziale na poszczególne zadania w zestawieniu do liczby złożonych wniosków i objętych dofinansowaniem

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wyplacona kwota dofinansowania
Obszar A Zadanie 1	2	2	8 585,00 zł
Obszar A Zadanie 2	4	4	6 226,00 zł
Obszar B Zadanie 1	11	11	60 272,00 zł
Obszar B Zadanie 2	4	4	6 950,00 zł
Obszar C Zadanie 2	13	13	24 393,00 zł
Obszar C Zadanie 3	2	2	33 260,00 zł
Obszar D	6	4	4 651,41 zł
Moduł II	88	87	194 103,00 zł
Razem	130	127	
Koszty obsługi programu			17 005,71 zł
Koszty promocji programu			3 062,83 zł
Koszty ewaluacji programu			1 700,57 zł
Suma			360 209,52 zł

Z uwagi na wprowadzone przez PFRON zmiany do programu dotyczące zasad naliczania i rozliczania dofinansowania w ramach Modułu II ostateczny termin wypłaty kwot dofinansowania upływa 15 kwietnia 2018 roku a termin rozliczenia środków fi-

nansowych przekazanych w 2017 roku na realizację programu upływa 30.08.2018 roku (do tego dnia wszystkie umowy dofinansowania zawarte pomiędzy Realizatorem programu a Wnioskodawcami powinny zostać rozliczone).

13.6 Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działają dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach (warsztat powstał w marcu 2000 r.), oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w WTZ stanowi też etap wstępny do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne. Tabela 13.5 przedstawia środki przekazane i wydatkowane na działalność WTZ w 2017 roku.

Tab. 13.5: Środki przekazane i wydatkowane na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2017 r.

WTZ		WTZ Kalety	WTZ Tarnowskie Góry	Razem
Środki Powiatu	Przekazane	58 652,00 zł	126 760,00 zł	185 412,00 zł
	Wykorzystane	58 584,64 zł	126 710,72 zł	185 295,36 zł
Środki PFRON	Przekazane	527 868,00 zł	639 840,00 zł	1 167 708,00 zł
	Wykorzystane	527 797,19 zł	639 813,16 zł	1 167 610,35 zł
Środki z EFS	Przekazane	88 867,00 zł	0	88 867,00 zł
	Wykorzystane	88 086,92 zł	0	88 086,92 zł

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz ogrodniczo-florystyczna. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. W listopadzie 2017 r. przeprowadzona została kontrola warsztatu. Zespół stwierdził nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych.

Ponadto WTZ w Tarnowskich Górach sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu. W 2017 r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych skreślono dwie osoby, z powodu braku postępu w terapii. W związku z tym zostały przyjęte kolejne dwie osoby, a liczba osób oczekujących na uczestnictwo w zajęciach na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 8 osób.

Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, zoologicznej (przyrodniczej), florystyczno-ogrodniczej (zielarsko-ogrodniczej), komputerowo-fotograficznej, artystycznej, technicznej oraz małej architektury i aranżacji terenów zielonych. Uczestniczyło w nich 38 osób. Od 29.12.2017 r. liczba uczestników warsztatu zwiększyła się o dwie osoby zgodnie z wnioskiem jednostki prowadzącej po pozytywnym rozpatrzeniu ww. wniosku przez Zespół ds. merytorycznej i formalnej oceny wniosku o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów wynikających ze zwiększenia uczestników WTZ. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowana jest przez terapię indywidualną i grupową, muzykoterapię, teatroterapię, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, terapię przez kontakt z przyrodą oraz różnego rodzaju konkursy. W listopadzie 2017 r. odbyła się kontrola WTZ w Kaletach-Drutarni. Zespół kontrolujący wykazał nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych. Jeżeli chodzi o wydatkowanie środków finansowych Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu. W 2017 r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych w Kaletach skreślono trzy osoby, z powodu braku postępów w rehabilitacji, podjęcia pracy. W związku z tym zostały przyjęte kolejne osoby, a liczba osób oczekujących na przyjęcie do WTZ na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 4 osoby.

Z dniem 01.01.2017 r. rozpoczęła działalność nowo utworzona pracownia małej architektury i aranżacji terenów zielonych, w której uczestniczyło 5 osób w ramach projektu „Wszyscy razem”. Działalność pracowni była w całości finansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Działalność warsztatów terapii zajęciowej wspomagała proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

14. Domy pomocy społecznej

14.1 Wnioski w sprawie umieszczenia w Domach Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiszczać za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmie-

niających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”, oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny był od ich typu. Okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Zbrostawicach (dom dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie) biorąc pod uwagę ruch mieszkańców Domu w ostatnich latach wynosi ok. 2/3 lata. Do DPS w Łubiu (dla przewlekłe psychicznie chorych) okres oczekiwania na umieszczenie wynosi około 2 lata, do DPS „Przyjaźń” (dla przewlekłe somatycznie chorych) – ok. 2 lat dla mężczyzn i 2/3 lata dla kobiet, do DPS w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej (dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych) – ok. 2 lata. Natomiast jeśli chodzi o DPS w Nakle Śląskim (dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie) oraz DPS w Miedarach (dla mężczyzn niepełnosprawnych) przyjęcia odbywają się na bieżąco.

O umieszczenie w DPS funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w 2017 r. ubiegało się 101 osób (ogólna liczba wniosków w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej w roku 2017, porównując w roku 2016 – 124 wniosków).

Odsetek osób – mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej to 35 osób. Pozostałe 66 osoby mieszkają poza powiatem. Najwięcej mieszkańców powiatu oczekiwało na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach.

W trakcie roku w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego umieszczono łącznie 49 osób (Tab. 14.1).

Tab. 14.1: Liczba osób przyjętych do Domów Pomocy Społecznej w 2017 r.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	3	7
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	14	11
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	3
Miedary, ul. Zamkowa 7	1	1
Zbrostawice, ul. Wolności 34	3	0
Łubie, ul. Pyskowicka 34	3	3
Ogółem	24	25
	49	

W 2017 r. wydano 107 decyzji administracyjnych, w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 49,
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej – 6,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej – 4,
- wygaszające skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej – 37,
- wygaszające odpłatność za pobyt domu pomocy społecznej – 11.

14.2 Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

W tabeli 14.2 przedstawiono liczbę osób oczekujących na umieszczenie w Domach Pomocy Społecznej na dzień 31 grudnia 2017 r.

Tab. 14.2: Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2017 r.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba oczekujących na umieszczenie w DPS wg nowych zasad (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r.)	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	0	5
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	32	23
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	2
Miedary, ul. Zamkowa 7	0	1
Zbrosławice, ul. Wolności 34	1	8
Łubie ul. Pyskowicka 34	0	6
Ogółem	33	45
	78	

14.3 Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego – koszt utrzymania, liczba mieszkańców

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 dla osób przewlekle somatycznie chorych przeznaczony na 130 miejsc (kobiety i mężczyźni). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2017 r. wynosił 3 298,73 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 62 kobiet. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2017 r. wynosił 3 026,81 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zbrosławicach, ul. Wolności 34 przeznaczony dla 95 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2017 r. wynosił 3 061,75 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowska 34. dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 68 osób (kobiet i mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2017 r. wynosił 2 934,99 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza przeznaczony dla 60 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2017 r. wynosił 3 325,90 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Miedarach przeznaczony jest dla 56 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2017 r. wynosił 3 329,61 zł.

Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Tarnogórskiego prowadzone przez Powiat lub na jego zlecenia spełniają standardy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

15. Środowiskowy dom samopomocy

W Powiecie Tarnogórskim funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ulicy Kard. S. Wyszyńskiego 135, który jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczni” na zlecenie Powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia miejsca dla 20 (zwiększenie o 5 miejsc od 01.09.2017 r.) osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz

osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ łączony ABC). Osoba ubiegająca się o skierowanie do ŚDS składa do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pisemny wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach wraz zaświadczeniem lekarskim, wydanym przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osoby niepełnosprawnej fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile takie osoba posiada. Decyzję administracyjną o skierowaniu i ustaleniu odpłatności za korzystanie z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy wydaje w imieniu Starosty Powiatu Tarnogórskiego, na podstawie upoważnienia, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach. Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza 300% odpowiedniego kryterium dochodowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W roku sprawozdawczym przyjęto (nowe osoby) 7 osób na zajęcia do ŚDS. Liczba osób biorących udział w zajęciach wg stanu na 31.12.2017 r. wynosiła 19 osób.

W 2017 r. wydano 59 decyzji administracyjnych, w tym:

- o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy – 20,
- o odpłatności za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 26,
- zmieniające skierowanie do środowiskowego domu samopomocy – 7,
- zmieniające odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 6.

Część III

Projekt „Wszyscy razem”

16. Projekt „Wszyscy razem” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020

W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach jako realizator, kontynuowało realizację projektu „Wszyscy razem” , do którego przystąpiono z dniem 01.09.2015.r. Projekt był realizowany w trybie pozakonkursowym w Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. Projekt realizowany był w partnerstwie z 4 gminami z terenu Powiatu Tarnogórskiego, tj. Gminą Tarnowskie Góry, Kalety, Zbrosławice oraz Tworóg na mocy Umowy partnerskiej z dnia 22.12.2015 r. Na rzecz realizacji projektu u Lidera oraz każdego z partnerów zaangażowano animatora partnerstwa oraz pracowników własnych jednostek.

Celem projektu była poprawa funkcjonowania społecznego - zawodowego osób i rodzin doświadczających wykluczenia społecznego, w tym osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących Powiat Tarnogórski. Działania były realizowane przez jednostki pomocy społecznej na rzecz 410 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym czy wykluczonych społecznie, w tym dla 140 osób z niepełnosprawnościami. W wyniku przeprowadzonych działań u uczestników nastąpiła zmiana w kierunku samodzielności życiowej oraz aktywności zawodowej w obszarach ich funkcjonowania: społecznego, zawodowego, zdrowotnego, edukacyjnego.

Projekt był zgodny z celem szczegółowym programu operacyjnego - wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponieważ w ramach projektu podjęto działania aktywizujące mające na celu przede wszystkim nabywanie i przywrócenie poszczególnym osobom określonych kompetencji społecznych, nauczania ich zaradności w różnych obszarach ich funkcjonowania społeczno - zawodowego, wyposażenia w odpowiednie umiejętności społeczne, które docelowo pozwolą im na samodzielność życiową z dala od systemu pomocy społecznej.

16.1 Aktywna integracja realizowana przez PCPR

W realizację aktywnej integracji na rzecz uczestników projektu realizowanego przez PCPR zostali zaangażowani animator partnerstwa oraz 9 pracowników bezpośrednio pracujących z podopiecznymi Centrum. W projekcie łącznie uczestniczyło 182 podopiecznych Centrum, w tym 50 osób z niepełnosprawnościami, 115 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz 17 usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, MOW-y, MOS-y, wśród który znajdują się również osoby z niepełnosprawnościami.

Na podstawie opracowywanych ścieżek reintegracji uczestnicy i uczestniczki zostali objęci odpowiednimi dla nich formami wsparcia:

- zajęciami w ramach nowo utworzonej pracowni małej architektury i aranżacji terenów zielonych przy działającym Warsztacie Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni – wsparcie dla 5 uczestników i uczestniczek,
- indywidualnym wsparciem psychologicznym, które było skierowane do dzieci w pieczy, usamodzielniających się wychowanków oraz osób niepełnosprawnych,
- hipoterapią – wsparcie dla 2 uczestników z niepełnosprawnościami,
- psychoterapią – wsparcie dla 6 dzieci w pieczy zastępczej,
- zajęciami wyrównawczymi z j. angielskiego - 4 uczestników/czek projektu oraz z matematyki - 4 uczestników/czek,
- terapią pedagogiczną - 3 dzieci w pieczy zastępczej oraz wsparciem oligofrenopeda - 6 dzieci w pieczy zastępczej,
- terapią metodą ruchu Weroniki Sherborne - 2 dzieci w pieczy zastępczej,
- terapią SI - 10 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- terapią EEG Biofeedback- 37 dzieci w pieczy oraz 1 uczestnik niepełnosprawny,
- terapią logopedyczną- 2 dzieci w pieczy zastępczej,
- zajęciami rehabilitacyjnymi na basenie w Parku Wodnym w Tarnowskich Górach - 20 dzieci w pieczy zastępczej,
- zajęciami rehabilitacyjnymi indywidualnymi - 5 dzieci oraz 4 osoby z niepełnosprawnościami,
- rodzinnymi warsztatami wyjazdowymi dla dzieci w pieczy wraz z opiekunami zastępczymi – 164 osoby,
- zajęciami aktywizacji społecznej i zdrowotnej postaci udziału w półkoloniach letnich na terenie parku Wodnego w Tarnowskich Górach – 28 dzieci w pieczy,

- spotkaniami grupy wsparcia niepełnosprawnych uczestników/czek projektu w ramach, których uczestnicy/czki wzięli również udział w wydarzeniach kulturalnych jak wernisaże, wystawy czy projekcje filmowe,
- indywidualnym wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej; wsparcie było udzielane wg zgłaszanych potrzeb przez poszczególne osoby i wiązało się przede wszystkim z zapewnieniem wsparcia w związku z udziałem w poszczególnych formach aktywizacji w ramach projektu,
- szeregiem działań z zakresu aktywizacji zawodowej - 26 uczestników/czek projektu, zrealizowane zgodnie z wybraną ofertą na realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w roku 2017 w dziedzinie działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach projektu,
- indywidualnymi zajęciami z surdopedagogiem - dziecko w pieczy zastępczej.
- indywidualnymi sesjami coachingowymi – dziecko w pieczy zastępczej,
- warsztatami z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji i profilaktyki przemocy – 10 uczestników projektu,
- warsztatami 2 – dniowymi wyjazdowymi z zakresu zasad zdrowego stylu życia - 21 uczestników/czek projektu,
- warsztatami dotyczącymi procesu usamodzielnienia - 10 usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- 3-dniowymi warsztatami wyjazdowymi dotyczącymi rozwoju osobistego i zarządzania energią własną – 16 uczestników/czek projektu,
- warsztatami WenDo na poziomie podstawowym dla 9 uczestniczek i dla 7 na poziomie zaawansowanym,
- treningiem edukacyjnym w formie 3 – dniowego warsztatu wyjazdowego z zakresu metod i technik szybkiego uczenia się i zapamiętywania, w tym techniki koncentracji uwagi i relaksacji, mnemotechniki, notowanie nielinearne, mapa myśli) - 21 uczestników i uczestniczek,
- wyjazdowymi warsztatami 5 – cio dniowymi z zakresu aktywizacji zdrowotnej z elementami niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością dla 18 uczestników/czek z niepełnosprawnościami,
- szkoleniami i kursami zawodowymi, tj. 16 osób wzięło udział w kursie prawa jazdy kat. B, 1 osoba w kursie prawa jazdy kat. C wraz z kwalifikacją wstępną, 1 osoba w kursie kosmetyczno-fryzjerskim, 3 osoby w kursie wizażu i stylizacji, 1 osoba w kursie programisty PHP, 1 osoba w kursie opiekunki osoby starszej, 1 osoba w kursie pracownika dozoru mienia i 1 osoba w kursie kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej.

16.2 Aktywna integracja realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach

W realizację aktywnej integracji na rzecz uczestników projektu realizowanej przez MOPS w Tarnowskich Górach byli zaangażowani animator partnerstwa oraz pracownicy socjalni bezpośrednio pracujących z podopiecznymi Ośrodka. Łącznie w projekcie wzięło udział 119 osób – mieszkańców gminy Tarnowskie Góry, w tym 42 osoby z niepełnosprawnościami.

W ramach wsparcia zrealizowano następujące działania aktywizujące zapisane w kontraktach socjalnych:

- program PAI (80 godzin prac społecznie użytecznych i 80 godzin aktywizacji społecznej) dla 3 osób,
- warsztaty umiejętności interpersonalnych dla 30 uczestników z grupy osób bezrobotnych, biernych i nieaktywnych zawodowo, które miały na celu podniesienie świadomości na temat przyczyn i skutków długotrwałego pozostawania bez pracy, identyfikację swoich mocnych i słabych stron, czynników niepodejmowania aktywności zawodowej, automotywację, zarządzanie czasem własnym,
- terapia psychologiczna indywidualna i rodzinna, logopedyczna i pedagogiczna dla 12 dzieci z rodzin wieloprotblemowych, terapia SI dla dziecka, zajęcia wyrównawcze dla 6 dzieci,
- zajęcia komputerowe,
- zajęcia z nauki czytania i pisania dla 1 osoby dorosłej,
- rodzinne wyjścia na basen i do kina w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- wyjazdowe warsztaty kompetencji rodzicielskich - 46 osób - uczestników z rodzin wieloprotblemowych wraz z najbliższym otoczeniem w wymiarze 7 dni. Zajęcia miały charakter interaktywnych wykładów, w dużej mierze nacisk kładziono na elementy warsztatowe, aby w jak największym stopniu zaprezentowana wiedza miała przełożenie na praktyczne jej wykorzystanie w życiu uczestników,
- szkolenia zawodowe dla 30 uczestników skierowanych do aktywizacji społeczno-zawodowej, tj.: kurs dozorca-portiera, opiekuna osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, kurs obejmujący program „Płatnik” i „Symfonia”, kurs magazyniera z uprawnieniami kierowcy wózka jezdniowego z napędem silnikowym wraz z wymianą butli LPG, prawo jazdy kat. B, szkolenie komputerowe – „certyfikat umiejętności komputerowych i użytkowania Internetu”, kurs z obsługi kasy fiskalnej z minimum sanitarnym,
- wyjścia do lokalnego kina „Olbrzym” w Tarnowskich Górach dedykowane dla rodzin wieloprotblemowych wraz z ich najbliższym otoczeniem,

- wyjazdowe zajęcia edukacyjno-poznawcze z cyklu „Z mamą i tatą poznaję swój kraj”. Wyjazd zorganizowano do Jurajskiego Parku w Krasiejowie w celu nabycia wiedzy i zrozumienia historii powstawania świata oraz ewolucji człowieka oraz wyjazd do Afrykarium we Wrocławiu, który miał na celu wspólne spędzenie czasu w wyjątkowym miejscu, poznanie i obserwację wielu gatunków niesamowitych zwierząt.

16.3 Aktywna integracja realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaletach

Za realizację zadania w MOPS w Kaletach byli odpowiedzialni animator partnerstwa oraz 2 pracowników socjalnych. W ramach aktywnej integracji Ośrodek objął 30 uczestników i uczestniczek z gminy Kalety. Zrealizowano następujące formy wsparcia:

- wsparcie 2 asystentów osoby niepełnosprawnej w ramach mechanizmów racjonalnych usprawnień. Asystenci opiekowali się 5 osobami niesamodzielnymi, pomagali im w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w załatwianiu spraw urzędowych, w poruszaniu się po mieście, spędzaniu czasu wolnego, w udziale w zajęciach przewidzianych projektem, itp.,
- indywidualne wsparcie psychologiczne oraz warsztaty psychologiczne dla uczestniczek projektu,
- warsztaty psychologiczne dla osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych,
- wsparcie logopedyczne i psychologiczne – 2 dzieci,
- warsztaty z zakresu kompetencji rodzicielskich dla 10 uczestniczek opiekujących się dzieckiem niepełnosprawnym,
- w ramach mechanizmów racjonalnych usprawnień dla jednego uczestnika zakupiono i zainstalowano program wspomagający nauczanie dla dziecka autystycznego,
- warsztaty z wizażu i stylizacji - 18 uczestniczek,
- wsparcie zawodowe dla uczestniczki projektu,
- certyfikowane kursy zawodowe tj. dla 1 uczestniczki kurs wizażu i stylizacji paznokci oraz dla 5 uczestniczek kurs obsługi kasy fiskalnej.

16.4 Aktywna integracja realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu

Za realizację zadania w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tworogu byli odpowiedzialni animator partnerstwa oraz pracownik socjalny. Łącznie w projekcie wzięło udział 30 osób z terenu gminy Tworóg, w tym 4 osoby z niepełnosprawnościami.

W zakresie aktywnej integracji:

- prowadzono Klub Seniora dla 19 uczestników i uczestniczek projektu, w ramach którego prowadzone były zajęcia z j. niemieckiego w podziale na grupę początkującą oraz zaawansowaną, zajęcia z j. angielskiego w podziale na grupę początkującą oraz zaawansowaną, warsztaty plastyczne z uwzględnieniem zakupu niezbędnych potrzebnych materiałów do zajęć, zajęcia prozdrowotne w formie gimnastyki zdrowotnej, zajęcia prozdrowotne w formie wyjazdów na basen prowadzonych z instruktorem wraz z wejściówkami na basen, transportem, zajęcia z zakresu obsługi komputera, kurs samoobrony dla seniora, wykłady tematyczne np. z zasad zdrowego stylu życia, dostosowania diety do wieku, o aktywności, itp. zajęcia nordic walking, prowadzona była grupa teatralna, która została wyposażona w stałą dekorację - parawan sceniczny, odzież dla aktorów, np. nakrycia głowy, szale typu „boa”),
- przeprowadzono w zakresie aktywizacji zawodowej spotkania z doradcą zawodowym oraz warsztaty z trenerem pracy dla uczestniczki projektu,
- zrealizowano certyfikowany kurs z zakresu obsługi kasy fiskalnej, ukończony przez 5 osób,
- zorganizowano wyjazdy do opery w Bytomiu dla 19 uczestników projektu (członków Klubu Seniora),
- zorganizowano wyjazd w ramach działań prozdrowotnych dla 19 uczestników/czek projektu do Zakopanego,
- zorganizowano masaż dla 19 uczestników/czek projektu w ramach aktywizacji zdrowotnej,
- przeprowadzono indywidualne wsparcie przez prawnika,
- przeprowadzono zajęcia grupowe dla 19 uczestników projektu z psychologiem.

16.5 Aktywna integracja realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbrosławicach

Za realizację zadania w Gminie Zbrosławice byli odpowiedzialni animator partnerstwa oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbrosławicach. Łącznie w projekcie wzięło udział 45 osób, w tym 5 osób z niepełnosprawnościami – mieszkańców Gminy Zbrosławice. Na rzecz tych osób przeprowadzono:

- zajęcia w ramach PAI dla 5 uczestniczek (40 godzin prac społecznie użytecznych, warsztaty z doradcą zawodowym, coaching),

- warsztaty wyjazdowe dla 19 uczestników projektu wraz z osobami z otoczenia, osobami zależnymi, dziećmi w wieku do 18 roku życia, pod opieką 2 opiekunów. Tematyka warsztatów obejmowała: „Równość szans” oraz „Warsztaty doskonalenia umiejętności rodzicielskich”,
- certyfikowany kurs opiekuna osoby starszej dla 9 uczestniczek,
- warsztaty z asertywności i samoobrony WenDo dla 12 Uczestniczek projektu,
- warsztaty psychoedukacyjne na temat granic osobistych, psychologicznych i fizycznych dla uczestniczek projektu oraz warsztaty wizerunku i higieny,
- spotkanie Wigilijno-Mikołajowe w Kompleksie Zamkowym w Tarnowskich Górach dla 23 uczestników projektu wraz z ich rodzinami.

16.6 Wysokość poniesionych wydatków

Wydatkowanie środków na realizację działań projektowych przez poszczególnych Partnerów od początku realizacji projektu do końca 2017r., przedstawia się następująco:

PCPR/Powiat – 2 084 864,56 zł, w tym 280 874,09 zł wkładu własnego,

Tarnowskie Góry – 1 109 098,59 zł, w tym 176 070,00 zł wkładu własnego,

Kalety – 181 993,78 zł, w tym 49 449,45 zł wkładu własnego,

Tworóg – 223 679,95 zł, w tym 33 551,99 zł wkładu własnego,

Zbrosławice – 423 440,57 zł, w tym 63 516,09 zł wkładu własnego.

Część IV

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2017 współpracowało z organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Tarnogórskiego, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało śniadanie wielkanocne dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 4 989,90 zł ze środków Powiatu,
- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało wigilię dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 4 985,47 zł ze środków Powiatu,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Rodzin Zastępczych "Pro Rodzina" przy realizacji zadań z obszaru pieczy zastępczej,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Pomocy Uzależnionym i Ich Bliskich "Falochron" z Tarnowskich Gór, zlecenie prowadzenia szkoleń profilaktycznych dla rodzin zastępczych i ich wychowanków,
- współpraca z Fundacją Kuźnia Inicjatyw Społecznych w Katowicach w drodze otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w roku 2017 w dziedzinie działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach projektu "Wszyscy razem" współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie aktywności zawodowej uczestników i uczestniczek projektu, Kwota rozliczonej dotacji - 40 500,00 zł,
- przedstawiciele PCPR w Tarnowskich Górach uczestniczyli w różnych uroczystościach oraz spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tarnogórskiego tj.: Stowarzyszenie „Serdeczni” z Tarnowskich Gór, Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Jutrzenka” z Tarnowskich Gór, Koło Polskiego Związku Niewidomych z Tarnowskich Gór, Klub Olimpiad Specjalnych z Miedar oraz Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych "Pro Rodzina" z Tarnowskich Gór.

Część V

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W związku z zadaniami powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- utrzymanie na wymaganym poziomie standardów w domach pomocy społecznej i środowiskowym domu samopomocy,
- prowadzenie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych, w tym realizacja programów osłonowych,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o ośrodek interwencji kryzysowej lub punkt interwencji kryzysowej, mieszkania chronione i placówkę opiekuńczo wychowawczą,
- dostosowanie zaplecza instytucjonalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wzmocnienie współpracy z gminami w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego,
- działania i wsparcie na rzecz osób usamodzielniających się po opuszczeniu pieczy zastępczej lub na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- stały rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.

W celu realizacji potrzeb Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz osób, rodzin i grup społecznych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, w tym programu „Teraz My” i Powiatowego Centrum Usług Społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
- przygotowanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony zdrowia psychicznego i innych w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2018 r.,

- realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy 2017 – 2020,
- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej 2018 – 2020
- korzystanie z możliwości wnioskowania o środki zewnętrzne, między innymi z budżetu państwa, PFRON, w celu dostosowanie zaplecza instytucjonalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych i innych działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- realizację kampanii „Kangurkowo”.

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu pozyskanie i zabezpieczenie środków, adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych oraz zapewnić odpowiedni potencjał kadrowy wystarczający do wykonania przewidzianych ustawami zadań.

PRZEWODNICZĄCA
ZARZĄDU POWIATU
 Krystyna Kosmała

